

Arbetsförmedlingens budgetunderlag 2023–2025

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Finansieringsöversikt	10
2	Arbetsmarknadens utveckling 2023–2025	12
3	Strategiska prioriteringar 2023–2025	14
3.1	Bedömt behov av insatser för olika grupper av arbets sökande	15
3.1.1	Insatser för arbetslösa med kortare arbetslöshetstider	15
3.1.2	Arbetslösa med längre arbetslöshetstider.....	16
3.1.3	Arbetslösa utan varaktigt fotfäste på arbetsmarknaden under mycket lång tid.....	19
4	Förslag till anslagsfinansiering	20
4.1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	20
4.2	Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd	23
4.2.1	Aktivitetsstöd	23
4.2.2	Bidrag till arbetslöshetsersättning.....	24
4.3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	25
4.4	Lönebidrag och Samhall m.m.	27
4.5	Nystartsjobb och etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	28
4.5.1	Nystartsjobb.....	28
4.5.2	Stöd för yrkesintroduktionsanställningar.....	28
4.5.3	Etableringsjobb.....	29
4.6	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	29
4.7	Övriga medel som disponeras.....	30
5	Avgiftsbelagd verksamhet	30
5.1	Internationellt utvecklingssamarbete.....	30
6	Lokalbehov	32
7	Investeringar och låneram	32
7.1	Uppdrag avseende investeringar	34
8	Övriga ekonomiska villkor	38
8.1	Bemyndiganden	38
8.2	Räntekontokredit och anslagskrediter.....	39

1 Inledning

Arbetsförmedlingens uppgift fastställs i förordningen (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.¹ Myndighetens uppgift är att ansvara för den offentliga arbetsförmedlingen och dess arbetsmarknadspolitiska verksamhet samt att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft. I uppgiften ingår att prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden samt att bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. För att lösa uppgiften krävs, enligt myndighetens instruktion bland annat att Arbetsförmedlingens verksamhet utformas så att den bedrivs på ett effektivt, enhetligt och rättssäkert sätt. Arbetsförmedlingen ska också, enligt instruktionen, säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring.

Arbetsförmedlingen har även ett samlat ansvar, så kallat sektorsansvar, för frågor som rör personer med funktionsnedsättning samt tillgänglighet inom arbetsmarknadspolitiken. Dessutom har myndigheten ett särskilt ansvar för vissa nyanländas etablering genom etableringsuppdraget.² I det ingår att vara samordnande i förhållande till andra berörda parter.

Arbetsmarknad och uppdrag

Under pandemin har strukturomvandlingen på arbetsmarknaden påskyndats, samtidigt som digitalisering och automatisering ställer nya och högre krav på arbetskraftens kompetenser. Att öka utbildningsnivån bland de arbets sökande och bidra till omställning är därför en viktig förutsättning för en mer välfungerande matchning på lång sikt.

De långtidsarbetslösa möter en betydligt kärvare situation på arbetsmarknaden nu och framåt då allt fler av de långtidsarbetslösa är utan arbete i allt längre tider. Den ökade konkurrensen om jobben och den påskyndade strukturomvandlingen som krisen medfört innebär att situationen på arbetsmarknaden blir svårare för personer som redan innan pandemin var arbetslösa. Antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i mer än två år har ökat till rekordhöga nivåer.

Förväntningarna på Arbetsförmedlingen är höga, resurskrävande och ökande år för år. Av regleringsbrev 2022 framgår bl.a. att Arbetsförmedlingen ska öka andelen som övergår till arbete, särskilt bland dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten ska minska och andelen som övergår till reguljär utbildning ska öka.

Användandet av utvecklade matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildningar ska öka, vilket förutom programmedel även kräver omfattande förvaltningsresurser. Arbetsförmedlingen ska även stärka arbetet med en effektiv och rättssäker

---

¹ Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

² Lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

ärendehandläggning. Ett annat resurskrävande uppdrag är att på olika sätt säkerställa en ändamålsenlig lokal närvaro i hela landet. Den lokala och regionala samverkan med kommuner och fristående aktörer är viktig för att det arbetsmarknadspolitiska systemet ska fungera väl och för att säkra en bredd av insatser till arbetssökande och arbetsgivare. Vidare har ett uppdrag om kompetensförsörjning vid stora företagsetableringar tillkommit.

Arbetsförmedlingen har levererat goda resultat det senaste året. Tilldelade medel för arbetsmarknadspolitiska program och insatser samt aktivitetsstöd ökade kraftigt 2021 jämfört med 2020. Trots denna ökning av medel och utmaningarna kopplade till pandemin, samt att antalet anställda minskat kontinuerligt sedan 2019, hade Arbetsförmedlingen för 2021 en nyttjandegrad av tilldelade medel som var bland de högsta under den senaste tioårsperioden.

De ökande förväntningarna och omfattningen av uppdraget driver sammantaget upp behovet av förvaltningsmedel. Arbetsförmedlingen kommer fortsätta att i samverkan med kommuner och fristående aktörer göra det bästa möjliga av de medel som myndigheten har att tillgå. Arbetsförmedlingen arbetar för fullt med detta och övriga delar av uppdraget. Myndigheten betonar att det behövs anställda både för att kunna ge stöd till arbetssökande och arbetsgivare och för att bedöma, besluta, samordna och följa upp insatser. Det krävs förvaltningsresurser för att göra av med medel på andra anslag.

I jämförelse med tilldelning 2018 på 8,4 miljarder³ kronor innebär de av regeringen föreslagna nivåerna på förvaltningsanslaget t.o.m. 2024 en minskning med cirka 1,3 miljarder kronor. Samtidigt är myndighetens uppgift väsentligen oförändrad och därtill är målsättningen inom alla delar av uppdraget högre jämfört med tidigare år. Erfarenheten från tidigare kriser visar att det finns en risk att långtidsarbetslösheten håller sig kvar på en hög nivå. Allt fler av de långtidsarbetslösa har varit arbetslösa under mycket lång tid och bedömningen är att andelen långtidsarbetslösa blir bestående hög under prognosåren. Vilka arbetsmarknadskonsekvenser som de senaste händelserna i Ukraina för med sig är i dagsläget inte överblickbara.

Läget på arbetsmarknaden med hög långtidsarbetslöshet innebär dock fortsatta utmaningar för Arbetsförmedlingen. Samtidigt bedömer Arbetsförmedlingen att arbetslösheten i sig kommer fortsätta att minska i en snabbare takt än vad som tidigare bedömts. Denna minskning väntas dock dämpas i takt med att en allt större andel av de inskrivna arbetslösa står allt längre från arbetsmarknaden, bland annat på grund av den pågående strukturomvandlingen. Effekterna av pandemin bedöms därmed bli långvariga, inte minst genom den högre andelen långtidsarbetslösa som riskerar att bita sig fast. De långtidsarbetslösa utgör i dagsläget 49 procent av det totala antalet inskrivna arbetslösa, vilket är en historiskt hög andel. I slutet av december 2021 uppgick antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i mer än 12 månader till 180 000 personer. Det är 26 000 fler än i februari 2020, innan pandemins utbrott i Sverige, och en ökning med 39 000 personer sedan

---

³ I 2019 års regleringsbrev var tilldelningen på förvaltningsanslaget 7,6 miljarder.

halvårsskiftet 2019, vilket var då långtidsarbetslösheten åter började öka efter en tids nedgång. Även om antalet långtidsarbetslösa bedöms minska något under kommande år, är behoven omfattande. Gruppen långtidsarbetslösa har en komplex sammansättning där ett stort antal arbetssökande har behov av fördjupat stöd anpassat utifrån sina specifika förutsättningar.

Det kommer att vara en utmaning att kunna prioritera tillräckligt med resurser för att i högre utsträckning bryta långtidsarbetslösheten. Arbetsförmedlingens utgångspunkt är att det under budgetunderlagsperioden kommer att vara ett fortsatt stort fokus på insatser för att bryta långtidsarbetslöshet och för genomförandet av reformeringen.

Samspelet mellan förvaltningsanslag och programanslag är en viktig förutsättning för att kunna genomföra arbetsmarknadspolitiken

För att klara de höga målsättningarna kommer myndigheten att under perioden för budgetunderlaget öka volymerna i flera insatser och program. Av Arbetsförmedlingens senast lämnade utgiftsprognos per februari 2022 framgår att antalet nystartsjobb bedöms öka från ett beräknat genomsnitt på ca 30 000 2022 till ca 55 000 2025. Att öka volymerna av nystartsjobb är särskilt viktigt då extratjänster ska fasas ut under 2022. Dessa subventionerade anställningar har dock historiskt haft en målgrupp som står relativt sett närmare arbetsmarknaden än de som tagit del av extratjänster och riktat sig främst till privata företag. Anställningar med extratjänster har ofta möjliggjorts via överenskommelser med kommuner eller andra större offentliga arbetsgivare, medan andra subventionerade anställningar, exempelvis nystartsjobb, ofta tillkommer via enstaka platser hos mindre arbetsgivare. Att växla från extratjänster till andra subventionerade anställningar förutsätter därför förändrade arbetsätt och är på många sätt mer resurskrävande. Det finns även en grupp arbetssökande där nystartsjobbets subventionsgrad troligen inte räcker för att möjliggöra en anställning. För dessa personer behövs sannolikt kraftigare och mer långvariga subventioner med möjlighet till stöd på arbetsplatsen för att det ska vara tillräckligt attraktivt för arbetsgivarna. Även de planerade volymerna i introduktionsjobb och etableringsjobb kommer att kräva omfattande insatser för att klara av. Därtill kommer behoven av anställningarna inom ramen för de särskilda insatserna för personer med funktionsnedsättning, där antalet 2022 i genomsnitt bedöms uppgå till 67 500 personer 2022 för att i slutet av budgetunderlagsperioden vara i genomsnitt knappt 70 000. Det är en form av beslut som ställer höga krav på myndighetens kapacitet i form av kompetens och resurser.

Redan under 2022 innebär dock obalansen mellan förvaltningsanslaget och programanslagen ett visst underutnyttjande av medel.

De planerade ökningarna av deltagare i program och insatser kräver omfattande beslutskapacitet för att kunna genomföras. Arbetsförmedlingen bedömer att förvaltningsresurserna som behövs för att bedöma, besluta, samordna och följa upp insatser behöver öka. Arbetsförmedlingen bedömer att resursåtgången för beslutshandlingen, för att klara planerade volymökningar, ger ett ökat behov av förvaltningsmedel om ca 230 miljoner 2023. För åren 2024 och 2025 är

osäkerheterna större, vilket medför att myndigheten behöver återkomma för dialog om medelsbehoven för dessa år.

Nya omfattande och resurskrävande uppdrag för att minska långtidsarbetslösheten
Regeringen beslutade den 24 februari om två nya uppdrag till Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har i detta budgetunderlag, som enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska lämnas till regeringen senast den 1 mars, inte haft möjlighet att beakta de ekonomiska konsekvenserna av uppdragen och behöver därmed återkomma för dialog med uppdragsgivaren om vilka resursbehov som följer av uppdragen.

Det ena uppdraget handlar om att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden och vid behov föreslå åtgärder för att öka övergången till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska, så långt det är möjligt, utgå från evidensbaserade modeller och beprövad erfarenhet(Uppdrag till Arbetsförmedlingen att analysera och redovisa behov hos arbetssökande som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden, A 2022/00331). Se vidare om detta i avsnitt 3.1.3 nedan.

Det andra är ett uppdrag om att minska långtidsarbetslösheten(Uppdrag till Arbetsförmedlingen att minska långtidsarbetslösheten, A2022/00330) Av uppdraget om att minska långtidsarbetslösheten framgår bland annat att Arbetsförmedlingen under 2022 ska förbereda för att från och med 2023 förstärka stödet till personer som är långtidsarbetslösa, särskilt i områden med socioekonomiska utmaningar.

Arbetsförmedlingen ska möjliggöra fler bokade möten med arbetssökande, fler personalintensiva insatser och öka beslutskapaciteten. Vidare ska myndigheten förstärka stödet till långtidsarbetslösa genom ökad fysisk lokal närvaro och tillgänglighet som sker i egen regi, genom servicekontor eller genom samverkan med kommuner för att till exempel förbättra möjligheterna för planering av stöd. Arbetsförmedlingen ska även stärka den strukturella och operativa samverkan med kommuner för långtidsarbetslösa som är i behov av förstärkt stöd. Vidare ska myndigheten aktivt verka för fungerande samverkanslösningar med olika aktörer, inklusive kommuner och idéburna aktörer, till exempel genom överenskommelser.

Som beskrivits ovan har uppdragen kommit nära inpå inlämnande av budgetunderlaget. Därmed har de ekonomiska konsekvenserna av uppdragen inte beaktats i de bedömda medelsbehoven för perioden. Uppdragen är inte konsekvensbedömda av regeringen. Redan i detta skede kan Arbetsförmedlingen dock konstatera att möjliggöra för fler bokade möten med arbetssökande, fler personalintensiva insatser, ökad beslutskapacitet, ökad fysisk lokal närvaro och tillgänglighet samt stärkt samordning kring individ och operativa samverkansinsatser där egen personal utför det fördjupade stödet innebär ett väsentligt större åtagande än vad Arbetsförmedlingen i dagsläget är resurssatta för. Den initiala bedömningen av detta omfattande uppdrag, där medelstillelning saknas, är att realiserbarheten är beroende av ytterligare resurser.

I detta budgetunderlag har Arbetsförmedlingen utgått från nuvarande planering av program och insatser. Utifrån det har myndigheten bedömt i vilken omfattning det ökade behovet av beslutskapacitet även ökar behovet av förvaltningsmedel.

För alla övriga delar i uppdragen behöver Arbetsförmedlingen återkomma för dialog (med uppdragsgivaren) om vilka ytterligare resurser som behövs, då det i enlighet vad som tidigare beskrivits inte kunnat beaktats i detta budgetunderlag

Inom samtliga områden handlar uppdraget att minska långtidsarbetslösheten om att myndigheten ska förbereda för att nå resultat 2023 samtidigt som uppdrag i regleringsbrevet innebär att resultat inom dessa områden även ska åstadkommas under 2022.

För att ytterligare bedöma resursbehov avser Arbetsförmedlingen i delredovisning av regleringsbrevsuppdrag 5 *samverkan med kommuner och delegationen för unga och nyanlända* i arbete den 13 maj redovisa en inriktning för hur den operativa samverkan prioriteras samt vilka resurser det förutsätter.

Sammantaget betyder detta att alla ytterligare ökade förväntningar på verksamheten, jämfört med nuläget, behöver följas av motsvarande finansiering.

Arbetsförmedlingens insatser för långtidsarbetslösa

Forskning och erfarenhet visar att när långtidsarbetslösheten väl börjat öka till följd av exempelvis strukturomvandling, riskerar den att fastna på höga nivåer. För långtidsarbetslösa krävs omfattande stöd, bl.a. genom vägledande- och motiverande samtal, och en kedja av arbetsnära insatser, där anställningsstöd, praktik och uppföljning är viktiga komponenter. Ökat antal deltagare i subventionerade anställningar och praktik förutsätter personalintensiva arbetssätt. Det handlar exempelvis om samverkan, nära samarbete med arbetsgivare och proaktiva insatser för att hitta lämpliga platser. Arbetsförmedlingen har erfarenhet av arbetssätt och metoder som visat sig vara effektiva⁴. Flera studier visar att dessa förmedlingsinsatser ger goda resultat. De är dock personalintensiva och därmed kostnadsdrivande på kort sikt. Generellt är erfarenheten att ju längre ifrån arbetsmarknaden en arbetssökande befinner sig, desto större är behoven av personalintensiva insatser.

Arbetsförmedlingen avser fortsätta utveckla arbetet med riktade proaktiva insatser och kommunikation för att öka intresset för att anställa med stöd, samt fortsätta att utveckla samarbetet med leverantörer av tjänster.

Matchningstjänsten rusta och matcha är framtagen före pandemin för att bland annat svara mot behov hos breda grupper av arbetssökande. Rusta och matcha passar också en bred grupp av arbetssökande, men ju längre in i långtidsarbetslösheten en individ befinner sig, desto större är risken att insatsen inte är väl anpassad för behoven. Myndigheten planerar att öka volymen på matchningstjänsten rusta och

---

⁴ Se bl.a. Arbetsförmedlarnas implementering av matchningsinsatser från dag 1, dnr Af- 201900517884

matcha. Med tanke på förutsättningarna är det dock inte vare sig lämpligt eller möjligt att ytterligare öka volymerna, utöver vad som planeras för.⁵

I linje med Arbetsförmedlingens uppdrag att prioritera de som står långt ifrån arbetsmarknaden samtidigt som andra insatser även måste prövas och användas arbetar myndigheten intensivt för att effektivisera handläggningen och upprätthålla antalet deltagare i upphandlade matchningstjänster på en så hög nivå som möjligt.

Som konstaterats ovan behöver Arbetsförmedlingen en fortsatt nära dialog med uppdragsgivaren för att säkerställa att förväntningar och förutsättningar kan harmoniseras.

En mer effektiv och rättssäker ärendehandläggning

Utifrån uppdraget i Arbetsförmedlingens regleringsbrev 2022 om att säkra arbetet med en effektiv och rättssäker ärendehandläggning och synpunkter/granskningar av IAF, JO och JK kopplat till ärendehandläggning, har Arbetsförmedlingen genomfört ett arbete för att bedöma vilka resurser som kommer att krävas för att långsiktigt klara den förväntade ambitionsnivån. Ärendehandläggningen är sedan en längre tid tillbaka ett eftersatt område.

Utifrån genomförda granskningar har arbetsmoment identifierats inom områdena handlingsplaner, arbetsgivarstöd, programbeslut inom garantiprogrammen samt andra programinsatser, där myndigheten avser genomföra förändringar som innebär högre kvalitet men också en ökad tidsåtgång per ärende. Genom tidmätningar av arbetsmoment och analyser av ärendegranskningar har myndigheten gjort en uppskattning av hur mycket tidsåtgången bedöms behöva öka. Arbetsförmedlingen gör en bedömning om att det motsvarar ett tillkommande resursbehov på cirka 200 miljoner kronor för 2023. Detta för att kompensera för det produktionsbortfall som satsningarna för att långsiktigt klara den förväntade ambitionsnivån inom ärendehandläggning innebär. För åren 2024 och 2025 är osäkerheterna större, bl.a. mot bakgrund av de investeringar för ökad effektivitet och regelefterlevnad i beslutsprocesser som beskrivs i avsnitt 7.1. nedan, vilket medför att myndigheten behöver återkomma för dialog om medelsbehoven för dessa år.

Arbetsförmedlingen utgör fortsatt navet inom arbetsmarknadspolitiken

Av regeringens skrivelse *Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet* (Ds 2021:27) framgår att Arbetsförmedlingen även efter reformeringen kommer att ha ett omfattande uppdrag där en stor, resurskrävande och komplex del av arbetsmarknadspolitiken kvarstår för myndigheten. Även om det egna förmedlingsarbetet minskar, tillkommer uppgifter samtidigt som andra uppgifter kräver nya arbetssätt. För att kunna ställa om och säkerställa marknadsutbudet där det saknas leverantörer krävs resurser eller en större flexibilitet i nyttjandet av ekonomiska förutsättningar.

---

⁵ Se Prognos för utbetalningar 2022-2025 , 220207, Diarienummer: Af-2022/0005 652

Även IFAU skriver i sitt remissvar att ” Arbetsförmedlingen kommer att ha kvar många (de flesta) av sina befintliga uppgifter, varav vissa kommer att växa i omfattning. Dessutom tillkommer nya uppgifter”⁶.

Stora delar av myndighetens verksamhet kvarstår även då matchande och rustande insatser till större del ska utföras av fristående aktörer och Arbetsförmedlingen kommer att ha kvar stora fasta kostnader. Det ska fortsatt finnas en bredd av arbetsmarknadspolitiska insatser och det är Arbetsförmedlingens ansvar att de finns tillgängliga genom anskaffning, samverkan, överenskommelser eller genom att de utförs i egen regi. Arbetsförmedlingen ska därmed fortsatt utgöra navet inom arbetsmarknadspolitiken. Detta i en situation med ytterligare 39 000 personer i långtidsarbetslöshet sedan halvårsskiftet 2019.

1.1 Finansieringsöversikt

Arbetsförmedlingen utgår från de politiska ställningstaganden och regelverk som gäller det datum myndigheten överlämnar budgetunderlaget till regeringen.

Arbetsförmedlingens bedömning av medelsbehovet 2023- 2025

Förväntningarna på Arbetsförmedlingen är höga och resurskrävande. Det framgår inte minst av de nya uppdrag som regeringen gett myndigheten och som beskrivits i föregående avsnitt. Kravet på myndigheten att anpassa sig till ett minskat förvaltningsanslag följande år finns kvar.⁷ Arbetsförmedlingen har inte haft förutsättningar att bedöma omfattningen av tillkommande resursbehov för genomförande av ovannämnda nya uppdrag, men konstaterar att det kommer bli resurskrävande. Sammantaget betyder detta att alla ytterligare ökade förväntningar på verksamheten, jämfört med nuläget, behöver följas av motsvarande finansiering.

Jämfört med 2018 har myndigheten 2022 ca 3 000 färre anställda, samtidigt som långtidsarbetslösheten är på betydligt högre nivåer nu. Det är svårt att prissätta effektiv nytta med nedlagda resurser på arbetsmarknadspolitik. Arbetsförmedlingen understryker dock vikten av långsiktighet i budgetförutsättningar. Redan i budgetunderlaget för 2022 – 2024 yrkade Arbetsförmedlingen på att anslagsnivån för kommande år åtminstone borde ligga på samma nivå som tilldelades myndigheten 2021.

I budgetunderlaget för 2022 – 2024⁸ påtalade Arbetsförmedlingen även att ytterligare medelsbehov kan uppstå på grund av rådande osäkerheter kring pandemins effekter, utvecklingen av arbetslösheten och framför allt långtidsarbetslösheten som är historiskt hög i spåren av pandemin. För det bedömda resursbehovet av förvaltningsmedel utgår myndigheten från tilldelade medel enligt regleringsbrev 2022 (7 810 miljoner kronor).

---

⁶ IFAU:s remissvar ang. Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet
⁷ Myndigheten får därutöver inte full kompensation för pris- och löneomräkning, vilket i sig innebär effektivisering.

⁸ Arbetsförmedlingens budgetunderlag 2022-2024

Arbetsförmedlingens bedömning sammantaget är att ca 430 miljoner kronor mer jämfört med förvaltningsanslag 2022 behövs för budgetåret 2023.

Arbetsförmedlingen utgår i detta budgetunderlag från regeringens förslag till tilldelning av medel för de arbetssökande för perioden. För att använda dessa medel fullt ut och klara planerade ökningarna av deltagare i program och insatser, genomföra satsningarna inom ärendehandläggningen och samtidigt leverera resultat inom övriga mål och uppdrag, ser Arbetsförmedlingen ett ökat behov av förvaltningsmedel. Att fortsätta leverera i enlighet med förväntningar kommer att vara resurskrävande. Arbetsförmedlingen bedömer därför att en förstärkning av förvaltningsanslaget behövs i enlighet med tabell 1 nedan.

För åren 2024 och 2025 finns fortsatt stor osäkerhet, både kring arbetsmarknadens utveckling och konsekvenserna av pandemin, liksom för när reformeringen av myndigheten får full effekt. Det medför att Arbetsförmedlingen behöver föra en fortsatt dialog om medelsbehoven även för dessa år. Arbetsförmedlingen har inte haft förutsättningar att bedöma omfattningen av tillkommande resursbehov för genomförande av ovannämnda uppdrag. Sammantaget betyder detta att alla ytterligare ökade förväntningar på verksamheten, jämfört med nuläget, behöver följas av motsvarande finansiering.

Vidare ser Arbetsförmedlingen att en ökad flexibilitet i tilldelade medel för de arbetslösa skulle innebära att pengarna nyttjas mer effektivt. Arbetsförmedlingen yrkar därför på att överföringsmöjligheten mellan anslagen 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser utökas från 750 till 1 000 miljoner kronor för perioden.

Tabellen nedan visar medelsbehovet för perioden. I det ingår myndighetens bedömning av ytterligare medelsbehov på förvaltningsanslaget enligt ovan. För övriga anslag utgår Arbetsförmedlingen från aviserad tilldelning i sin planering för åren 2023 – 2025. Som beskrivs ovan har myndigheten inte haft möjlighet att beakta de ekonomiska konsekvenserna av uppdragen och behöver därmed återkomma för dialog med uppdragsgivaren. Myndigheten utgår från att tilldelade medel anpassas till ändrade förutsättningar såsom ökade förväntningar på myndigheten.

Tabell 1: Finansieringsöversikt 2021 – 2025

Utfall 2021, prognos 2022 samt beräknat medelsbehov 2023 – 2025 (tusental kronor)

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	2021	2022	2023	2024	2025
UO 14 Arbetsmarknad och arbetsliv					
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader ⁹	7 739 692	8 145 000	8 240 000	8 160 000	8 060 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	45 424 690	40 135 000	31 886 000	31 660 000	31 232 000
<i>ap.1 Aktivitetsstöd</i>	19 501 460	18 588 000	14 007 000	14 500 000	14 145 000
<i>ap.2 Bidrag till arbetslöshetsersättning</i>	21 230 380	17 720 000	14 925 000	14 701 000	14 628 000
<i>ap.3 Statliga ålderspensionsavgifter</i>	4 692 850	3 827 000	2 954 000	2 459 000	2 459 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ¹⁰	11 424 594	8 669 000	8 363 000	8 814 000	8 801 000
<i>ap.1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser</i>	11 374 637	8 569 000	8 293 000	8 744 000	8 801 000
<i>ap.2 Främjande av lokala överenskommelser</i>	24 273	20 000			
<i>ap.3 Främjande- och utv.insatser för att påskynda nyanländas etablering</i>	25 684	80 000	70 000	70 000	
1:4 Lönebidrag och Samhall m	12 611 869	13 265 000	14 171 000	14 248 000	14 316 000
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	3 399 208	5 234 000	7 677 000	8 263 000	8 681 000
<i>ap.1 Nystartsjobb</i>	3 384 553	4 891 000	7 048 000	7 446 000	7 867 000
<i>ap.2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar</i>	14 655	18 000	18 000	3 000	
<i>ap.3 Etableringsjobb</i>		325 000	611 000	814 000	814 000
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 346 692	1 147 000	1 308 000	1 357 000	1 305 000
Avgiftsintäkter som disponeras ¹¹	4 917	4 983	5 000	3 500	3 500
Övriga intäkter som disponeras ¹²	608 711	600 000	600 000	600 000	600 000
Summa	82 560 373	77 199 983	72 250 000	73 105 500	72 998 500

2 Arbetsmarknadens utveckling 2023–2025

Arbetsmarknaden har återhämtat sig i en snabb takt under 2021 i samband med att restriktioner har lättats. Efterfrågan på arbetskraft har som en följd varit stark när verksamheter har öppnat upp, vilket bidragit till att antalet inskrivna arbetslösa har minskat i hög takt när företag åter- och nyanställt. Vid slutet av 2021 var drygt 370 000 personer inskrivna som arbetslösa, det kan jämföras med omkring 460 000 personer vid årets inledning.

⁹ Arbetsförmedlingen bedömer att en förstärkning av förvaltningsanslaget behövs i enlighet med tabell . Ytterligare ökade förväntningar behöver följas av motsvarande finansiering. För åren 2024 och 2025 finns fortsatt stor osäkerhet, både kring arbetsmarknadens utveckling och konsekvenserna av pandemin, liksom för när reformeringen av myndigheten får full effekt. Det medför att Arbetsförmedlingen behöver föra en fortsatt dialog om medelsbehoven för dessa år.

¹⁰ Beräknat nyttjande av REACT-EU medel för 2022 800 miljoner kronor och för 2023 742 miljoner kronor.

¹¹ Avser avgiftsintäkter av tjänsteexport

¹² Avser främst intäkter av bidrag för rehabsamverkan med Försäkringskassan samt från Svenska ESF-rådet (Europeiska socialfonden).

Oavsett konjunkturläge är det i allmänhet personer med kortare arbetslöshetstider som har starkast konkurrenskraft och lättast att få arbete, vilket även varit fallet under återhämtningen som skett på arbetsmarknaden 2021. Arbetslösheten har minskat på bred front bland olika grupper, men störst minskning återfinns bland ungdomar i åldern 18–24 år, personer med minst en gymnasial utbildning och bland inrikes födda. Arbetsförmedlingen förväntar sig en fortsatt förbättring av arbetsmarknadsläget under de närmast kommande åren, särskilt bland dessa grupper.

Effekterna av pandemin bedöms dock bli långvariga, inte minst genom att långtidsarbetslösheten riskerar att bita sig fast på en mycket hög nivå. Arbetsförmedlingen bedömer att andelen långtidsarbetslösa under de närmaste åren kommer att utgöra omkring hälften av det totala antalet inskrivna arbetslösa. Den påskyndade strukturomvandlingen som krisen medfört innebär att situationen på arbetsmarknaden blir svårare för personer som redan innan pandemin var arbetslösa. Vilka arbetsmarknadskonsekvenser som de senaste händelserna i Ukraina för med sig är i dagsläget inte överblickbara.

I slutet av 2021 uppgick antalet långtidsarbetslösa (personer som varit utan arbete i mer än 12 månader) till 180 000. Det är nästan 6 000 fler än vid slutet av 2020 och en ökning med 39 000 personer sedan halvårsskiftet 2019. Vidare har antalet som varit inskrivna arbetslösa i 24 månader eller mer stigit till över 98 000 personer.

Det innebär att de långtidsarbetslösa utgjorde 49 procent av det totala antalet inskrivna arbetslösa vid slutet av 2021. Risken är stor att den höga andelen långtidsarbetslösa blir bestående hög under prognosåren.

Arbetsförmedlingens bedömning av antalet och andelen inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd) är att antalet inskrivna arbetslösa väntas uppgå till i genomsnitt 362 000 personer under 2022 och till 350 000 personer under 2023.¹³ Arbetsförmedlingen bedömer fortsatt att antalet inskrivna arbetslösa (16–64 år) närmar sig nivåerna före pandemin mot slutet av 2022. Som andel av den registerbaserade arbetskraften motsvarar bedömningarna en arbetslöshetsnivå på 7,1 procent under 2022. För 2023 är motsvarande 6,8 procent. Arbetslösheten väntas bara förändras i mindre omfattning under åren 2024–2025.

---

¹³ Avser inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd) 16–64 år som andel av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år.

3 Strategiska prioriteringar 2023–2025

Att motverka och bryta långtidsarbetslöshet är helt centralt

Att minska långtidsarbetslöshet är en central uppgift för arbetsmarknadspolitiken. Mot bakgrund av att antalet långtidsarbetslösa väntas vara fortsatt högt under prognosåren behöver Arbetsförmedlingen särskilt fokusera på att denna grupp arbetslösa får ta del av insatser som för dem närmare arbetsmarknaden. Detta inte minst eftersom långa tider av arbetslöshet minskar chansen att åter komma i arbete, bland annat genom förlorad kompetens och kompetensutveckling, men också genom förlust av nätverk. Långtidsarbetslösa är inte en homogen grupp. För att motverka och bryta långtidsarbetslöshet behövs det därför en bredd av insatser som möter varierande behov.

Ofta krävs en kedja av insatser

För de arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden behövs ofta ett långsiktigt, intensivt stöd och kombinationer av flera insatser i en kedja som stegvis tar den arbetssökande närmare ett arbete. En väl fungerande samverkan och en ändamålsenlig lokal närvaro är viktiga förutsättningar för att möjliggöra utbud och samordning av insatser för ett sådant sammanhållet stöd.

Anställningsstöden är effektiva för långtidsarbetslösa

Subventionerade anställningar är generellt den mest effektiva insatsen för arbetssökande som står längre från arbetsmarknaden.¹⁴ Genom dessa erhålls bland annat arbetslivserfarenhet, språkträning och nätverk, vilket förbättrar chanserna på arbetsmarknaden. Att fler arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden får möjlighet att ta del av subventionerade anställningar är därför viktigt.

Arbetsförmedlingen behöver under kommande år på olika sätt verka för att öka användningen av subventionerade anställningar. Utifrån myndighetens ekonomiska förutsättningar finns det en särskilt stor potential att öka användning av nystartsjobben. För vissa arbetssökande, som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden, räcker dock nystartsjobbets subventionsgrad inte till för att möjliggöra en anställning. För dessa personer behövs sannolikt kraftigare och mer långvariga subventioner med möjlighet till stöd på arbetsplatsen för att det ska vara tillräckligt attraktivt för arbetsgivarna.

För att möjliggöra nya möjligheter till subventionerade anställningar för arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden behövs väl utvecklade nätverk och samarbeten med arbetsgivare samt proaktiva arbetsgivarkontakter och uppföljning. I genomförandet av detta är myndighetens lokala närvaro och samverkan viktiga förutsättningar.

Behovet av omställning är fortsatt högt

Den snabba strukturomvandling innebär att behovet av omställning är fortsatt högt – många arbetslösa behöver ställa om eller vidareutbilda sig för att kunna ta de nya

---

¹⁴ Se till exempel Forslund A. (2018), *Subventionerade anställningar – avvägningar och empirisk evidens*, IFAU Rapport 2018:14.

jobb som kommer. Detta kan exempelvis ske genom att individen får ta del av utbildning eller arbetsnära insatser som bidrar till att personen rustas med kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsutbildning kan vara en effektiv insats för arbetssökande som är i behov av omställning.

Reguljär utbildning viktigt för arbetssökande med kort utbildning

Många långtidsarbetslösa saknar de kompetenser som arbetsgivarna efterfrågar. Arbetsförmedlingen har under flera år haft ett fokus på reguljär utbildning som en väg till arbete, i synnerhet för arbetssökande som har en kort utbildning. För många långtidsarbetslösa är utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet avgörande för att man ska kunna konkurrera om jobben. För att öka chansen för att fler långtidsarbetslösa ska komma i arbete behöver därför betydligt fler än idag anvisas och övergå till studier. För att möjliggöra det behöver Arbetsförmedlingen och andra aktörer i högre utsträckning arbeta med motiverande- stödjande- och vägledande insatser för att arbetssökande som saknar gymnasieutbildning ska kunna ta steget att påbörja och klara av en utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet.

Behovet av kompletterande utbildningsinsatser inom det reguljära utbildningsväsendet är stora för den målgrupp långtidsarbetslösa som står utanför arbetsmarknaden. Därför är det viktigt att kommunerna får förutsättningar att arrangera tillräckligt med utbildningsplatser och genomför de efterfrågade utbildningarna, samt att möjlighet till utbildningsstart finns vid fler tillfällen under året än enbart vid terminsstart. Arbetsförmedlingen har under senare tid vid flertal tillfällen därtill påtalat att antalet utbildningsplatser inte räcker för att nå ett varaktigt resultat. Den kommunala vuxenutbildningens förutsättningar att ge elever ett anpassat stöd behöver öka väsentligt.

3.1 Bedömt behov av insatser för olika grupper av arbetssökande

3.1.1 Insatser för arbetslösa med kortare arbetslöshetstider

Tidiga insatser för arbetssökande som står nära arbetsmarknaden riskerar att leda till inlåsnings effekter, samt tränga undan stöd till arbetssökande som har större behov. Därför bör Arbetsförmedlingen vara restriktiv med att ge insatser tidigt i arbetslösheten och istället prioritera insatser och resurser till de arbetssökande som står längst ifrån arbetsmarknaden. Detta gäller även anvisningar till fristående aktörer. Omställningsorganisationerna spelar också en betydande roll i sammanhanget. För vissa grupper av arbetssökande – såsom personer utan gymnasieutbildning, nyanlända och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga – kan en tidig insats utifrån bedömt behov vara avgörande för att skapa rätt förutsättningar till arbete.

Cirka en tredjedel av alla som skriver in sig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen under ett år lämnar för ett arbete utan stöd inom 3 månader efter inskrivning. De som snabbt går till arbete är i huvudsak personer med utbildning och som kommer från ett arbete (eller från studier, exempelvis

ungdomar). Efter sex månaders arbetslöshet har andelen som går till arbete minskat betydligt. Många personer som sägs upp omfattas av något av de omställningsavtal som finns på svensk arbetsmarknad.

Mot bakgrund av ovan är det motiverat att, utöver insatser för långtidsarbetslösa, i viss utsträckning även rikta insatser till arbetssökande som varit arbetslösa i sex månader eller mer.¹⁵ I vilken omfattning insatser ska erbjudas till denna grupp av arbetssökande beror bland annat på målgruppens sammansättning, aktuellt och bedömt konjunkturläge, strukturomvandlingstakten samt Arbetsförmedlingens budgetläge avseende aktivitetsstöd.

Bedömt behov av insatser

De insatser som i år lämpliga för arbetslösa med arbetslöshetstider på sex till tolv månader är i första hand nuvarande matchningstjänster eller arbetsmarknadsutbildning. För att förhindra långtidsarbetslöshet bedöms matchningstjänsterna vara den volymmässigt största insatsen. Prognosen över det totala antalet deltagare i matchningstjänster under kommande år utgår från myndighetens styrning för att klara mål och uppdrag i regleringsbrevet med fokus på långtidsarbetslösa, och är en samlad bedömning utifrån målgrupp för tjänsten, aktuell sökandesammansättning, myndighetens beslutskapacitet och budget.

Som beskrivits i kapitel 1 behövs omfattande beslutskapacitet för att möjliggöra de planerade volymökningarna av program och insatser. I detta är samspelet mellan förvaltningsanslag och programmedel centralt för en effektiv resursanvändning. Om uppdragsgivarens förväntningar avseende volymerna av tidiga insatser (framförallt matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildning) är högre än vad myndigheten planerar för i utgiftsprognosen februari 2022, behöver förvaltningsanslag och anslag för aktivitetsstöd utökas i motsvarande utsträckning för att myndigheten ska kunna ha förutsättningar att leverera. Myndigheten planerar att öka volymen på matchningstjänsten rusta och matcha. Med tanke på förutsättningarna är det dock inte vare sig lämpligt eller möjligt att ytterligare öka volymerna, utöver vad som planeras för.

3.1.2 Arbetslösa med längre arbetslöshetstider

Antalet långtidsarbetslösa bedöms kunna minska något under kommande år. I vilken utsträckning Arbetsförmedlingen kommer att kunna påverka den under budgetunderlagsperioden är till stor del en resursfråga. Gruppen långtidsarbetslösa har en komplex sammansättning där ett stort antal arbetssökande har behov av stöd utifrån sina specifika förutsättningar. En sådan förutsättning kan vara brister i svenska språket inte sällan i kombination med låg utbildningsbakgrund samt ohälsa och/eller funktionsnedsättning. De långtidsarbetslösa som under 2021 lämnat för

---

¹⁵ Ungdomar erbjuds redan efter tre månaders arbetslöshet att komma in i jobbgaranti för ungdomar, vilket ger tillgång till insatser och aktiviteter.

arbete eller studier är i första hand de med relativt kortare arbetslöshetstider och de som är kvar i långtidsarbetslöshet bedöms stå längre ifrån arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingens bedömning är att omkring 50 procent av de långtidsarbetslösa bedöms ha varit utan arbete i 24 månader eller mer under åren 2023 till 2025.

För att klara myndighetens mål för 2022 styr Arbetsförmedlingen mot att fler långtidsarbetslösa ska ta del av matchningstjänster, arbetsmarknadsutbildningar, studiemotiverande insatser och anställningsstöd. Till största del ska insatserna riktas till arbetssökande inom ramprogrammen.

Bedömt behov av insatser

I princip samtliga långtidsarbetslösa kan antas vara i behov av någon form av insats. Tidig identifiering av den arbetssökandes förutsättningar är avgörande för att förhindra och bryta långtidsarbetslöshet. Som tidigare nämnts krävs ofta intensivt stöd och kombinationer av flera insatser i en kedja. För arbetssökande med komplexa förutsättningar och/eller med behov av många insatser är den sammantagna handläggningstiden väsentligt längre och mer resurskrävande. En betydande andel av arbetslösa med lång inskrivningstid har behov av stöd från flera välfärdssystem parallellt.

Många av de långtidsarbetslösa har behov av att ta del av någon typ av subventionerad anställning. För att klara de höga målsättningarna behöver subventionerade anställningar öka avsevärt under budgetunderlagsperioden

Av Arbetsförmedlingens utgiftsprognos framgår att antalet nystartsjobb bedöms öka från ett beräknat genomsnitt på ca 30 000 2022 till ca 55 000 2025. Även volymerna i introduktionsjobb och etableringsjobb kommer att kräva omfattande insatser för att klara av. Därtill kommer behoven av anställningarna inom ramen för de särskilda insatserna för personer med funktionsnedsättning där antalet 2022 i genomsnitt bedöms uppgå till 67 500 personer 2022 för att i slutet av budgetunderlagsperioden vara i genomsnitt knappt 70 000. Det är en form av beslut som ställer höga krav på myndighetens kapacitet i form av kompetens och resurser.

Att öka volymerna av nystartsjobb är särskilt viktigt då extratjänster ska fhasas ut under 2022. Dessa subventionerade anställningar har dock historiskt haft en målgrupp som står relativt sett närmare arbetsmarknaden än de som tagit del av extratjänster och riktat sig främst till privata företag. Anställningar med extratjänster har ofta möjliggjorts via överenskommelser med kommuner eller andra större offentliga arbetsgivare, medan andra subventionerade anställningar, exempelvis nystartsjobb, ofta tillkommer via enstaka platser hos mindre arbetsgivare. Att växla från extratjänster till andra subventionerade anställningar förutsätter därför förändrade arbetssätt och är på många sätt mer resurskrävande. En plan för växlingen utarbetas under första kvartalet 2022. I det planeringsarbetet är dialog

med kommuner och andra berörda aktörer mycket viktigt. Som beskrivits i inledningen av kapitel 3 så finns en grupp arbetssökande där nystartsjobbets subventionsgrad troligen inte räcker för att möjliggöra en anställning. För dessa personer behövs sannolikt kraftigare och mer långvariga subventioner med möjlighet till stöd på arbetsplatsen för att det ska vara tillräckligt attraktivt för arbetsgivarna.

Matchningstjänster

Utvecklade matchningstjänster i form av rusta och matcha är framtagen före pandemin i syfte att svara mot behov hos breda grupper av arbetssökande. Rusta och matcha passar också en bred grupp av arbetssökande, men ju längre in i långtidsarbetslöshet en individ befinner sig, desto större är risken att insatsen inte är väl anpassad för behoven.

Det finns behov av ökad användning av matchningstjänster för långtidsarbetslösa. Nuvarande matchningstjänster passar dock inte alla långtidsarbetslösa utan bör framförallt riktas mot dem som nyligen blivit långtidsarbetslösa. Anvisning till matchningstjänster utgår från ett statistiskt bedömningsstöd som bedömer arbetssökandes avstånd till arbetsmarknaden. Ju längre in i långtidsarbetslöshet en individ befinner sig, desto större är sannolikheten att den arbetssökande står för långt ifrån arbetsmarknaden för att få adekvat stöd inom matchningstjänster. För dessa behövs andra typer av stöd (se mer nedan).

Som beskrivits ovan om uppdragsgivarens förväntningar avseende volymerna av tidiga insatser (framförallt matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildning) är högre än vad myndigheten planerar för i utgiftsprognosen februari 2022¹⁶, så behöver förvaltningsanslag och anslag för aktivitetsstöd utökas i motsvarande utsträckning för att myndigheten ska kunna ha förutsättningar att leverera.

Arbetsförmedlingen fortsätter utvecklingen av matchningstjänster utifrån givna regeringsuppdrag, och arbetar också med att utveckla utbudet av andra upphandlade insatser. Det kan exempelvis handla om att kunna tillföra ett nytt spår inom befintlig tjänst eller att upphandla ytterligare en matchningstjänst med mer intensivt stöd och fler rustande inslag. I detta arbete finns behov av en nära dialog med uppdragsgivaren för att säkerställa att förväntningar och förutsättningar kan harmoniseras.

Den vanligaste orsaken att deltagare inom ramprogrammen inte bedöms vara aktuella för tjänsten rusta och matcha är att de bedöms stå för långt från arbetsmarknaden. Utöver de subventionerade anställningarna (se ovan) behövs även andra insatser för denna grupp, både upphandlade insatser och insatser i samverkan, exempelvis vägledande och studiemotiverande insatser och arbetsträning.

Övriga tjänster

Arbetsförmedlingen bedömer att behovet av insatser inom övriga tjänster är stort för deltagare inom ramprogrammen som står långt från arbetsmarknaden. Därför kan

---

¹⁶ Om insatser för att förhindra långtidsarbetslöshet ska prioriteras i högre utsträckning än planerat

utbudet av tjänster behöva utökas. Under 2022 planerar Arbetsförmedlingen för en bredare tjänst som ersätter och kompletterar tjänsterna introduktion till arbete (INAB) och aktivitetsbaserad utredningsplats (AUP). Tjänsten riktar sig till arbetssökande som på grund av historik av ohälsa och/eller funktionsnedsättning har behov av arbetslivsinriktad rehabilitering för att komma i arbete eller utbildning. Tjänsten ska tillgodose behov såsom kartläggning, arbetsträning och fördjupade matchningsinsatser i en sammanhållen process.

Utifrån myndighetens fokus på att bryta långtidsarbetslöshet kommer sannolikt fler med behov av arbetslivsinriktad rehabilitering identifieras. Arbetsförmedlingen bedömer därför att omfattningen av insatsen ökar samt att utbudet av upphandlade tjänster för denna grupp kan behöva kompletteras.

3.1.3 Arbetslösa utan varaktigt fotfäste på arbetsmarknaden under mycket lång tid

Arbetsförmedlingen kan fortsatt konstatera att det finns ett stort antal inskrivna arbetssökande som står väldigt långt ifrån arbetsmarknaden där myndighetens möjligheter och förmåga att stärka individer med målsättningen att få arbete eller påbörja studier, inte är till fylles. Av budgetunderlaget 2020-2022¹⁷ framgår att antalet då uppgick till drygt 22 000. Antalet har sedan dess fortsatt öka. Som nämnts i kapitel 1 har Arbetsförmedlingen fått ett nytt uppdrag om att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden och vid behov föreslå åtgärder för att öka övergången till arbete eller utbildning. Arbetsförmedlingen ska särskilt analysera vilka stöd som bäst kan ges i samverkan med andra relevanta aktörer, såsom kommuner eller idéburna aktörer.

Arbetsförmedlingen har redan påbörjat ett arbete att djupare analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden. Utöver detta pågår ett utrednings- och utvecklingsarbete av hur Arbetsförmedlingen kan erbjuda ett behovsprövat stöd till de arbetssökande som har ett särskilt stort behov av ett sammanhållet stöd från en enskild handläggare.

Många av dessa individer är personer som står väldigt långt från arbetsmarknaden utifrån att de tillhör en eller flera utsatta grupper såsom låg utbildningsnivå, funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, ny i Sverige och äldre än 55 år. Flera av dessa arbetssökande har deltagit i en mängd program och insatser under lång tid men saknar ändå ett stadigvarande fotfäste på arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen bedömer att det finns ett mycket stort behov av att finna en ny väg för att skapa varaktig sysselsättning och försörjning för personer som trots långa inskrivningstider har haft svårt att få varaktigt fotfäste på arbetsmarknaden.

---

¹⁷ Arbetsförmedlingens budgetunderlag 2020-2022

4 Förslag till anslagsfinansiering

Detta kapitel innehåller Arbetsförmedlingens förslag till finansiering för de anslag och anslagsposter som myndigheten disponerar under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Förslagen gäller år 2023 till 2025 och är beräknade i 2022 års prisnivå med utgångspunkt i Arbetsförmedlingens utgiftsprognos per februari 2022. Arbetsförmedlingens planering för budgetperioden påverkas av arbetsmarknadens utveckling, den höga långtidsarbetslösheten såväl som av regeringens styrning. Som beskrivs i kapitel 1 finns en rad osäkerheter kopplat till både utvecklingen av arbetsmarknaden såväl som när reformeringen får full effekt. Det tar tid för myndigheten att anpassa sin verksamhet till förändringar. Arbetsförmedlingen betonar därför vikten av långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

4.1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Tabell 2: Anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Utfall 2021, prognos 2022 samt beräknat medelsbehov 2023 – 2025 (tusental kronor) utfall

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	2021	2022	2023	2024	2025
Tilldelning/förslag till tilldelning (inkl. överföring från föregående år) ¹⁸	7 957 774	8 028 253	7 607 295	7 111 557	
Medelsbehov ¹⁹	7 739 692	8 145 000	8 240 000	8 160 000	8 060 000

Förväntningarna på Arbetsförmedlingen är höga och resurskrävande. Som beskrivits ovan i kapitel 1 har Arbetsförmedlingen inte haft förutsättningar att bedöma omfattningen av tillkommande resursbehov för genomförande av ovannämnda nya uppdrag, men konstaterar att det kommer att bli resurskrävande.

Arbetsförmedlingen behöver därmed återkomma för dialog med uppdragsgivaren. I delredovisning av regleringsbrevsuppdrag 5 samverkan med kommuner och delegationen för unga och nyanlända till arbete, den 13 maj 2022 avser myndigheten redovisa en inriktning för hur den operativa samverkan prioriteras samt vilka resurser det förutsätter.

Sammantaget betyder detta att alla ytterligare ökade förväntningar på verksamheten, jämfört med nuläget, behöver följas av motsvarande finansiering.

Jämfört med 2018 har myndigheten 2022 ca 3 000 färre anställda, samtidigt som långtidsarbetslösheten är på betydligt högre nivåer nu. Det är svårt att prissätta effektiv nytta med nedlagda resurser på arbetsmarknadspolitik. Arbetsförmedlingen

¹⁸ För 2021 och 2022 ingår ett anslagssparande från 2020 resp., 2021 om 109 mnkr resp., 218 mnkr. För 2023 ingår inte det per februari prognostiserade utnyttjandet av anslagskrediten om 117 mnkr.

¹⁹ Arbetsförmedlingen bedömer att en förstärkning av förvaltningsanslaget behövs i enlighet med tabellen. Ytterligare ökade förväntningar behöver följas av motsvarande finansiering. För åren 2024 och 2025 finns fortsatt stor osäkerhet, både kring arbetsmarknadens utveckling och konsekvenserna av pandemin, liksom för när reformeringen av myndigheten får full effekt. Det medför att Arbetsförmedlingen behöver föra en fortsatt dialog om medelsbehoven för dessa år.

understryker dock vikten av långsiktighet i budgetförutsättningar. Redan i budgetunderlaget för 2022 – 2024 yrkade Arbetsförmedlingen på att anslagsnivån för kommande år åtminstone borde ligga på samma nivå som tilldelades myndigheten 2021.

I budgetunderlaget för 2022 – 2024²⁰ påtalade Arbetsförmedlingen även att ytterligare medelsbehov kan uppstå på grund av rådande osäkerheter kring pandemins effekter, utvecklingen av arbetslösheten och framför allt långtidsarbetslösheten som är historiskt hög i spåren av pandemin. För det bedömda resursbehovet av förvaltningsmedel utgår myndigheten från tilldelade medel enligt regleringsbrev 2022 (7 810 miljoner kronor).

Arbetsförmedlingens bedömning sammantaget är att ca 430 miljoner kronor mer jämfört med förvaltningsanslag 2022 behövs för budgetåret 2023.

Arbetsförmedlingen utgår i detta budgetunderlag från regeringens förslag till tilldelning av medel för de arbetssökande för perioden. För att använda dessa medel fullt ut och klara planerade ökningar av deltagare i program och insatser, genomföra satsningarna inom ärendehandläggningen och samtidigt leverera resultat inom övriga mål och uppdrag, ser Arbetsförmedlingen ett ökat behov av förvaltningsmedel. Att fortsätta leverera i enlighet med förväntningar kommer att vara resurskrävande. Arbetsförmedlingen bedömer därför att en förstärkning av förvaltningsanslaget behövs i enlighet med tabell 1 och tabell 2. Ytterligare ökade förväntningar på verksamheten, jämfört med nuläget, behöver följas av motsvarande finansiering. För åren 2024 och 2025 finns fortsatt stor osäkerhet, både kring arbetsmarknadens utveckling och konsekvenserna av pandemin, liksom för när reformeringen av myndigheten får full effekt. Det medför att Arbetsförmedlingen behöver föra en fortsatt dialog om medelsbehoven för dessa år.

Att öka antalet deltagare i subventionerade anställningar är en särskilt avgörande del i en effektiv mix av insatser för långtidsarbetslösa. Arbetsförmedlingen bedömer att resursåtgången för beslutshanteringen, för att klara planerade volymökningar, ger ett ökat behov av förvaltningsmedel om ca 230 miljoner 2023.²¹

För att kompensera för det produktionsbortfall som satsningen inom effektiv och rättssäker ärendehandläggning innebär bedömer Arbetsförmedlingen att förvaltningsanslaget behöver förstärkas med ytterligare 200 miljoner kronor mer 2023. Det är en ambitionsökning som påverkar myndighetens förmåga att leverera inom andra områden.

---

²⁰ Arbetsförmedlingens budgetunderlag 2022-2024.

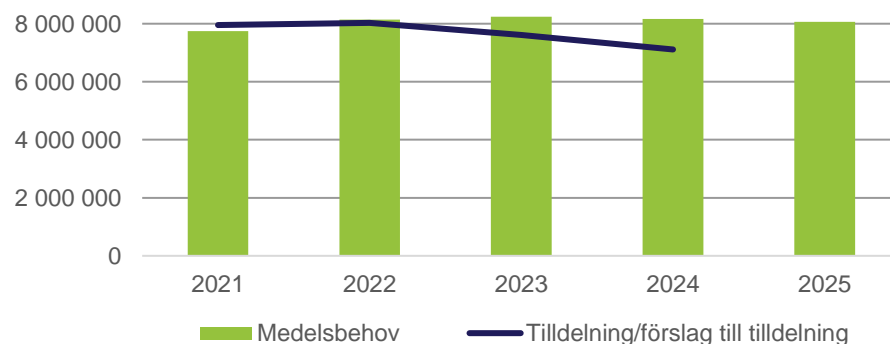
²¹ Arbetsförmedlingen har, baserat på uppskattad resursåtgång för olika typer av beslut och genomsnittliga programperioder för respektive program samt framräkning av hur många nya programbeslut som behöver fattas respektive period, uppskattat hur många heltidsresurser som krävs för att klara planerade volymer. Metoden utgår från konstant tidsåtgång hantering av beslut, vilket är myndighetens bedömning av förutsättningarna för 2023. Osäkerheterna är större för 2024 och 2025, vilket medför att myndigheten behöver återkomma för dialog om medelsbehoven för dessa år.

Sammantaget innebär ovanstående att Arbetsförmedlingen bedömer ett behov av förvaltningsanslaget på 8 240 miljoner kronor för budgetåret 2023. För åren 2024 och 2025 är osäkerheterna större. En preliminär bedömning är att resursbehovet jämfört med 2023 minskar med 80 miljoner kronor 2024 och ytterligare 100 miljoner kronor 2025, bl.a. mot bakgrund av de investeringar för ökad effektivitet och regelefterlevnad i beslutsprocesser som beskrivs i avsnitt 7.1. nedan. Myndigheten behöver därmed återkomma för dialog om medelsbehovet för dessa år.

Vidare kommer Arbetsförmedlingen, i takt med att anvisningarna till upphandlade matchningstjänster ökar, att behöva utöka sin kontrollverksamhet och uppföljning gentemot fristående aktörer. Myndigheten behöver säkerställa att de levererar enligt avtal. Kontrollverktygen behöver bli fler och spetsas för att utveckla effektivitetstillsynen och för att förekomma oegentligheter.

Arbetsförmedlingen arbetar målmedvetet för att kunna erbjuda en likvärdig service i hela landet. Kombinationen av olika sätt att möta myndigheten är avgörande för att lyckas med detta. Myndigheten vill i detta sammanhang framhålla att säkra en likvärdig service i hela landet med ändamålsenlig lokal närvaro i olika former förutsätter långsiktiga och hållbara budgetförutsättningar.

Figur 1: 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader
Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

4.2 Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd

Tabell 3: Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsförsäkring och aktivitetsstöd

Utfall 2021, prognos 2022 samt beräknat medelsbehov 2023 – 2025 (tusental kronor)

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	2021	2022	2023	2024	2025
Tilldelning/ förslag tilldelning	52 702 733	43 137 597	32 794 212	32 195 441	
- varav ap. 1 Aktivitetsstöd	19 873 079	19 300 165	13 986 905	14 521 486	
- varav ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	28 136 804	20 010 663	15 853 772	15 214 776	
- varav ap. 3 Statliga ålderspensionsavgifter	4 692 850	3 826 769	2 953 535	2 459 179	
Medelsbehov	45 424 690	40 135 000	31 886 000	31 660 000	31 232 000
- varav ap. 1 Aktivitetsstöd	19 501 460	18 588 000	14 007 000	14 500 000	14 145 000
- varav ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning	21 230 380	17 720 000	14 925 000	14 701 000	14 628 000
- varav ap. 3 Statliga ålderspensionsavgifter	4 692 850	3 827 000	2 954 000	2 459 000	2 459 000

4.2.1 Aktivitetsstöd

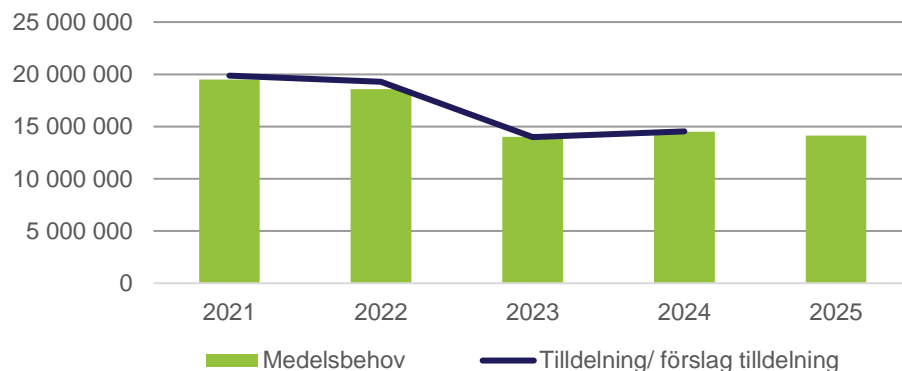
Som beskrivits i kapitel 1 krävs det en omfattande beslutskapacitet för att möjliggöra de planerade ökningarna av antalet deltagare i program och insatser. Som tidigare betonats är samspelet mellan förvaltningsanslag och programmedel centralt för en effektiv resursanvändning.

Arbetsförmedlingen utgår från aviserad tilldelning i sin planering för åren 2023 – 2025, se tabell 3 och figur 2. Om uppdragsgivarens förväntningar²² avseende antal deltagare i tidiga insatser (framför allt matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildning) är högre än vad myndigheten planerar, behöver såväl förvaltningsanslag som anslaget för aktivitetsstöd utökas i motsvarande utsträckning för att myndigheten ska kunna ha förutsättningar att leverera. Utifrån målgrupp och medel är det svårt att klara ytterligare ökning av antalet deltagare i befintliga matchningstjänster än den planering som ligger till grund för det bedömda resursbehovet.

Vidare yrkar Arbetsförmedlingen i enlighet med vad som beskrivs i kapitel 1 på att överföringsmöjligheten mellan anslagen 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser utökas från 750 till 1 000 miljoner kronor för perioden.

²² Om insatser för att förhindra långtidsarbetslöshet ska prioriteras i högre utsträckning än planerat

Figur 2: 1:2 ap. 1 Aktivitetsstöd
Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

4.2.2 Bidrag till arbetslöshetsersättning

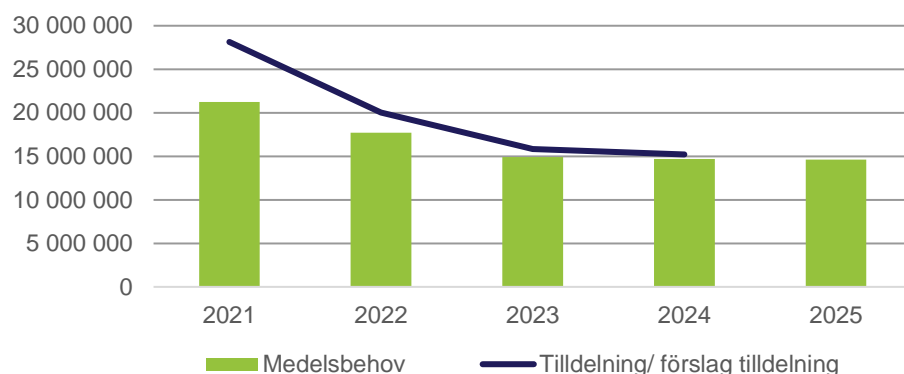
Som framgår av tabell 3 ovan och figur 3 nedan bedömer Arbetsförmedlingen att utgifterna på anslaget 1:2 ap2 Bidrag till arbetslöshetsersättning kommer att minska under perioden i takt med att arbetsmarknaden återhämtar sig efter pandemin.

Utfallet på anslaget är direkt kopplat till antalet arbetslösa och hur många av dem som uppfyller villkoren för ersättning och de ersättningsnivåer som gäller. Det är arbetslöshetskassorna som är beslutande och ansvariga för utbetalningen. En arbetssökande utanför ramprogrammen med rätt till a-kassa får denna ersättning så länge individen befinner sig i Arbetsförmedlingens regi. Om hen istället får en insats i form av exempelvis en upphandlad matchningstjänst utgår istället aktivitetsstöd enligt regelverket. Anslagssparandet 2021 hade därmed också ett samband med att Arbetsförmedlingen anvisat fler deltagare utanför ramprogrammen än vad regeringen räknat med. Många av dessa personer fick då aktivitetsstöd istället för a-kassa.

Med anledning av myndighetens reformering, där allt fler arbetssökande ska få stöd av fristående aktörer, ser Arbetsförmedlingen att det även finns anledning att se över det regelverk som styr ersättningen för deltagare i program och insatser. Möjligheten att ta del av förmedlingsinsatser med bibehållen arbetslöshetsersättning kan leda till ytterligare behov av regeländringar, exempelvis vad avser sanktioner och försäkringar.

Figur 3: 1:2 ap. 2 Bidrag till arbetslöshetsersättning
Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

Anslagspost 3, Statliga ålderspensionsavgifter

Beräknade utgifter för ålderspensionsavgifter framgår av tabell 3.

Arbetsförmedlingen bedömer att utgifterna motsvarar tilldelningen på anslagsposten.

4.3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Tabell 4: Anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser
Utfall 2021, prognos 2022 samt beräknat medelsbehov 2023 – 2025 (tusental kronor)

	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Föreslagna anslagsnivåer	12 364 473	9 164 395	8 286 976	8 865 367	
- varav ap.1 Kostnader för arbetsmarknads- politiska program och insatser	12 259 473	9 064 395	8 216 976	8 795 367	
- varav ap.2 Statsbidrag till kommuner för främjande av lokala överenskommelser	25 000	20 000			
- varav ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser för snabbspår	80 000	80 000	70 000	70 000	
Medelsbehov	11 424 594	8 669 000	8 363 000	8 814 000	8 801 000
- varav ap.1 Kostnader för arbetsmarknads- politiska program och insatser	11 374 637	8 569 000	8 293 000	8 744 000	8 801 000
- varav ap.2 Främjande av lokala överenskommelser	24 273	20 000			
- varav ap.3 Främjande- och utvecklingsinsatser för snabbspår	25 684	80 000	70 000	70 000	

Ovanstående tabell visar det samlade medelsbehovet för anslagsposterna inom anslaget 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Beräknat nyttjande av REACT-EU medel för 2022 800 miljoner kronor och för 2023 742 miljoner kronor. Arbetsförmedlingen utgår från aviserad tilldelning i sin planering för åren 2023 – 2025. Som tidigare beskrivits är det utifrån målgrupp och medel är det svårt att klara ytterligare ökning av antalet deltagare i befintliga matchningstjänster än den planering som ligger till grund för det bedömda

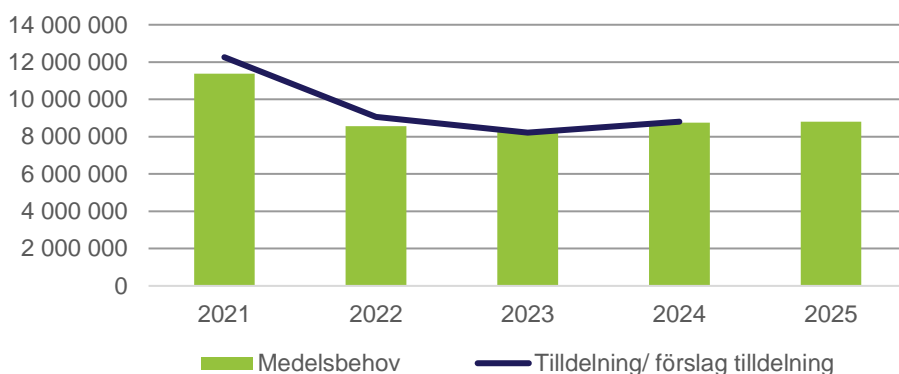
resursbehovet. Om förutsättningarna förändras, exempelvis genom att nya tjänster tillkommer, utgår myndigheten från att medlen för dessa insatser också anpassas till nya förutsättningar.

I enlighet med kapitel 1 och avsnitt 4.2.1 yrkar Arbetsförmedlingen även på en ökad överföringsmöjlighet mellan anslagen 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser för perioden.

Då extratjänster fasas ut från och med den 1 januari 2022 ser Arbetsförmedlingen över möjligheterna att öka användningen av andra subventionerade anställningar och övriga insatser och program. Växlingen belastar även andra anslag, främst anslaget 1:13 Nystartsjobb och etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar. Dessa subventionerade anställningar har historiskt tillkommit mer i privat sektor och via enstaka platser, medan extratjänster kommer till via överenskommelser med kommuner om ett flertal platser. Att växla från extratjänster till exempelvis nystartsjobb kommer därför kräva vissa justeringar i arbetssätt där dialog och samverkan med kommuner blir avgörande. För extratjänster har överenskommelser gjorts med kommuner om ett antal platser. För övriga subventionerade anställningar, som på många sätt är med resurskrävande, handlar det oftast om enstaka platser per företag.

En plan för växlingen utarbetas under första kvartalet 2022. I det planeringsarbetet är dialog med kommuner och andra berörda aktörer mycket viktigt.

Figur 4: 1:3 ap. 1 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser
Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

4.4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Tabell 5: Anslag 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Utfall 2021, prognos 2022 samt beräknat medelsbehov 2023 – 2025 (tusental kronor)

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Aviserat
	2021	2022	2023	2024	2025
Tilldelning/ förslag tilldelning	13 866 462	14 057 795	14 181 668	14 262 841	
Medelsbehov	12 611 869	13 265 000	14 171 000	14 248 000	14 316 000

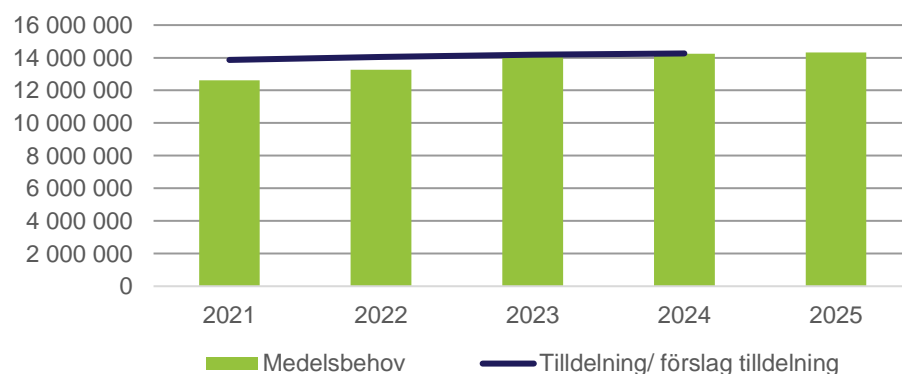
Tabell 5 och figur 5 visar Arbetsförmedlingens bedömning av medelsbehovet på anslaget 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. för åren 2023 – 2025. Arbetsförmedlingen utgår från aviserad tilldelning i sin planering för perioden. Antalet personer i subventionerade anställningar under anslaget beräknas successivt öka under perioden som en anpassning till de föreslagna anslagsnivåerna. Utvecklingen påverkas dock av många olika faktorer. Det är en form av beslut som ställer höga krav på Arbetsförmedlingens kapacitet i form av kompetens och resurser.

Att restriktionerna till följd av pandemin nu hävts kan påverka antalet beslut i positiv riktning. Men även om efterfrågan på arbetskraft är stor inom många branscher kan det vara svårt för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att konkurrera om dessa arbeten. Nyanställningar och inskolning ska ibland ske väldigt snabbt, vilket begränsar Arbetsförmedlingens möjligheter att upprätta nödvändiga överenskommelser med arbetsgivaren om anpassning och stöd för beslut om lönebidrag eller OSA.

Under 2022 kommer ett flertal åtgärder genomföras för att öka volymerna av deltagare i särskilda insatser för arbetssökande med funktionsnedsättning. Det handlar bland annat om att öka och utveckla användningen av SIUS, stärka samverkan, samt att effektivisera processerna för hanteringen av anställningsstöd.

Figur 5: 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

4.5 Nystartsjobb och etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Tabell 6: Anslag 1:13 Nystartsjobb och etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar
Utfall 2021, prognos 2022 samt beräknat medelsbehov 2023 – 2025 (tusental kronor)

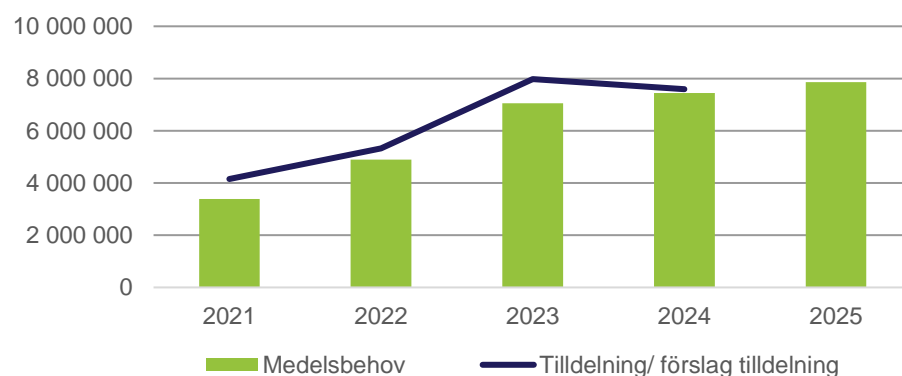
	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Tilldelning/ förslag tilldelning	4 994 289	5 662 685	8 606 876	8 408 534	
- varav ap. 1 Nystartsjobb	4 152 270	5 319 701	7 977 836	7 594 534	
- varav ap. 2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	28 019	17 984	18 040		
- varav ap. 3 Etableringsjobb	814 000	325 000	611 000	814 000	
Medelsbehov	3 399 208	5 234 000	7 677 000	8 263 000	8 681 000
- varav ap. 1 Nystartsjobb	3 384 553	4 891 000	7 048 000	7 446 000	7 867 000
- varav ap. 2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar	14 655	18 000	18 000	3 000	
- varav ap. 3 Etableringsjobb		325 000	611 000	814 000	814 000

4.5.1 Nystartsjobb

Tabell 6 och figur 6 visar Arbetsförmedlingens bedömning av medelsbehovet på anslaget 1:12 ap1 Nystartsjobb för åren 2023 – 2025. Arbetsförmedlingen utgår från aviserad tilldelning i sin planering för perioden. Som beskrivs i avsnitt 4.3 ser Arbetsförmedlingen över möjligheterna att öka användningen av andra subventionerade anställningar bl.a. nystartsjobb och övriga insatser och program för att ersätta extratjänster som fasas ut från 1 januari 2022.

Figur 6: 1:13 ap. 1 Nystartsjobb

Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

4.5.2 Stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Då programmet yrkesintroduktionsanställning föreslås upphöra 2024 har beräknat medelsbehov anpassats till detta.

4.5.3 Etableringsjobb

Det är i nuläget svårt att bedöma hur nyttjandet av etableringsjobb kommer bli, då det fortfarande finns osäkerheter om bland annat insatsens utformning. I nuläget är det inte heller klart vilka branscher som kommer att träffas av de avtal om etableringsjobb som arbetsmarknadens parter ska ta fram, vilket innebär att Arbetsförmedlingen saknar förutsättningar att bedöma hur stor del av arbetsmarknaden som kommer påverkas av den nya möjligheten att anställa genom etableringsjobb. För åren 2023 – 2025 utgår Arbetsförmedlingen från att tilldelade medel är tillräckliga. När Arbetsförmedlingen får mer information om utformningen och förutsättningarna för insatsen kan myndigheten återkomma om bedömda volymer och kostnadsberäkningar.

4.6 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

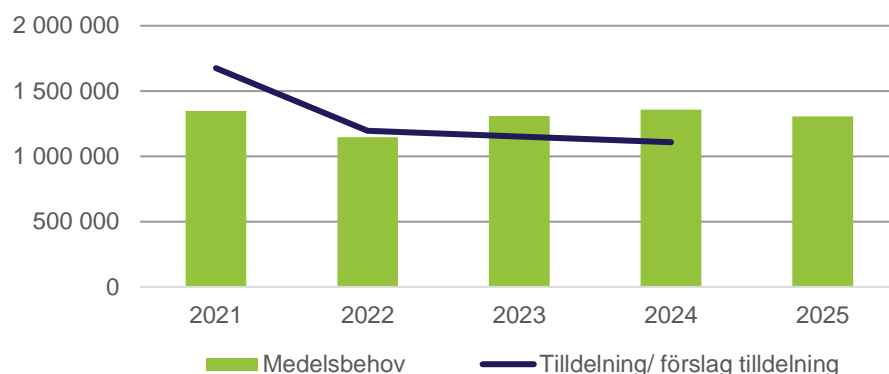
Tabell 7: Anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare
Utfall 2021, prognos 2022 samt beräknat medelsbehov 2023 – 2025 (tusental kronor)

	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Tilldelning/ förslag tilldelning	1 675 242	1 195 895	1 152 464	1 107 776	
Medelsbehov	1 346 692	1 147 000	1 308 000	1 357 000	1 305 000

Tabell 7 och figur 7 visar Arbetsförmedlingens bedömning av medelsbehovet på anslaget 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare för åren 2023 – 2025. Etableringsersättningen är rättighetsbaserad och därför påverkas medelsbehovet direkt av antalet nyanlända som medverkar i etableringsinsatser på Arbetsförmedlingen samt av etableringsplanernas omfattning. Bedömningen är att antalet nyanlända som skrivs in på myndigheten kommer att minska under kommande år.²³

²³ Arbetsförmedlingens prognoser över antalet nyanlända som kommer att skrivas in på myndigheten baseras på Migrationsverkets prognoser. Liksom tidigare är dessa prognoser behäftade med viss osäkerhet.

Figur 7: 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare
Föreslagna anslagsnivåer och medelsbehov (tusental kronor)

4.7 Övriga medel som disponeras

Arbetsförmedlingen disponerar medel från utgiftsområde 10, anslag 1:6 ap. 5 Bidrag för sjukförsäkringsprocessen. Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Myndigheterna ska i samarbete vidareutveckla metoder och arbets sätt för att stödja den enskildes återgång i arbete.

Utgifterna för år 2022 för samarbetet beräknas enligt regleringsbrevet till 700 miljoner kronor. Myndigheterna kommer årligen överens om en fördelning av anslaget. Det innebär för 2022 att 45 miljoner kronor går till Arbetsförmedlingens programkostnader, 394 miljoner kronor till Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 261 miljoner kronor till Försäkringskassans förvaltningskostnader.

5 Avgiftsbelagd verksamhet

5.1 Internationellt utvecklingssamarbete

Arbetsförmedlingens internationella utvecklingssamarbete grundar sig i FN:s globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030²⁴, EU:s biståndspolitik²⁵ och Sveriges politik för global utveckling (PGU). Myndigheten bidrar till utvecklingen av arbetsmarknadsmyndigheter och arbetsmarknader i andra länder genom kapacitetsstärkande aktiviteter. Arbetsförmedlingens kompetens rörande utvecklingen av digitala verktyg, arbetsmarknadspolitiska insatser samt arbetsmarknadsprognoser och analyser.

Det internationella utvecklingssamarbetet bedrivs framför allt i projektform genom tjänsteexport. Tjänsteexporten finansieras av bidrag och avgifter från Sida och EU.

²⁴ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

²⁵ https://ec.europa.eu/international-partnerships/home_en

Under 2021 har myndigheten bedrivit totalt 14 projekt. Samtliga projekt syftar till att stärka kapaciteten hos de offentliga arbetsförmedlingarna i samarbetsländerna.

Arbetsförmedlingen driver två internationella utbildningsprogram (ITP) där deltagarna bedriver förändringsprojekt i sina egna länder. Deltagarna kommer från Bangladesh, Kambodja, Kenya, Mocambique, Rwanda, Sudan, Uganda, Zambia och Zimbabwe. Ett ITP syftar till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och hur en välfungerande arbetsmarknadspolitik bidrar till ökad ekonomisk utveckling, minskad fattigdom samt ett mer inkluderande och jämställt samhälle. Arbetsförmedlingen bedriver det andra ITP tillsammans med ett sydafrikanskt forskningsinstitut och i samarbete med Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten, som fokuserar på utvecklingen av sociala trygghetssystem. Ett socialt- och ekonomiskt hållbarare samhälle kräver insatser inom flera politikområden vilket ställer krav på samverkan mellan olika myndigheter och organisationer. Arbetsförmedlingen bedömer att internationella utbildningsprogram är en framgångsrik modell för utvecklingssamarbete inom arbetsmarknadsfrågor eftersom programmen möjliggör deltagande från flera olika aktörer.

Arbetsförmedlingen har utvecklat användningen av digitala verktyg i projekten. Minskat resande har inneburit minskad miljöpåverkan och kostnadseffektivisering. Under 2021 infördes en ny digital plattform i verksamheten för att möjliggöra likvärdigt deltagande på distans. Trots det finns utmaningar i endast digital uppföljning av projekt.

Arbetsförmedlingen har under 2021 utöver ITP-programmen bedrivit projekt i Kambodja och avslutat ett projekt i Västafrika. Arbetsförmedlingen har beviljats ett fjärde projekt i Kambodja från juli 2021 för att främja en inkluderande arbetsmarknad och att skapa en arbetsmarknadspolitisk insats riktad till funktionsnedsatta. Arbetsförmedlingen har också medverkat med experter i projekt som bedrivits av Socieux +²⁶.

Tillkomsten av nya projekt har minskat främst beroende på pandemin och efterföljande prioriteringar i svensk biståndspolitik och mottagarländer. Arbetsmarknadsutvecklingen ses som central i världens ekonomiska återhämtning efter pandemin. Arbetsförmedlingens prospekteringar inom det internationella utvecklingssamarbetet har under 2021 fokuserat på regionala ansatser samt samarbete med andra aktörer och svenska myndigheter i enlighet med Sidas prioriteringar.

Ackumulerat utfall och prognos för den avgiftsbelagda tjänsteexporten redovisas i tabellerna nedan. Under 2021 har Arbetsförmedlingen bokat bort det ingående saldot i avgiftsverksamheten efter samråd med Ekonomistyrningsverket.

---

²⁶ SOCIEUX+ är ett EU-program för teknisk assistans inrättat för att möta behoven av kapacitetssuppleering hos utvecklingspartnerländer till Europeiska unionen. SOCIEUX+ möjliggör peer-to-peer-utbyten och institutionellt samarbete mellan EU:s medlemsstater och partnerländer.

Tabell 8: Ackumulerat resultat för tjänsteexport (tusental kronor)

	Under/ överskott t.o.m. 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022	Överskott 2022	Ack. resultat (under/överskott) t.o.m. 2022
Tjänsteexport					
Uppdragsfinansierad verksamhet	113	4 983	-4 768	215	328

:

Tabell 9: Prognos för tjänsteexport (tusental kronor)

	2023	2024	2025
Uppdragsfinansierad verksamhet			
Intäkter	5 000	3 500	3 500
Kostnader	-5 000	-5 000	-5 000
(+)/ underskott (-)	0	-1 500	-1 500

6 Lokalbehov

I nuläget finns det inga indikationer på att inriktningen för Arbetsförmedlingens kontorsnät kommer att ändras mellan 2023–2025. Några större investeringsbehov i lokaler är idag inte kända eller planerade. Den ökade digitaliseringen i samhället och möjligheten till distansarbete innebär att arbetssätt och lokalnyttjande behöver ses över de kommande åren.

7 Investeringar och låneram

Detta avsnitt redogör för Arbetsförmedlingens verksamhetsinvesteringar och behov av låneram för perioden. Prognosen är ett låneramsutnyttjande på upp till ca 550 miljoner kronor för 2022. För den kommande perioden bedöms låneramsbehovet öka något år för år. Mot bakgrund på de osäkerheter som råder gällande myndighetens framtid yrkar Arbetsförmedlingen på att låneramen ska uppgå till 700 miljoner kronor i början av perioden och sedan ökas till 750 miljoner kronor 2025.

Tabell 10: Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar (tusental kronor)

(tkr)	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	570 821	485 762	552 762	612 062	668 162
Nyupplåning (+)	173 000	287 000	248 000	256 000	235 000
Amorteringar (-)	-258 059	-220 000	-188 700	-199 900	-211 800
UB lån i Riksgäldskontoret	485 762	552 762	612 062	668 162	691 362
Beslutad/föreslagen låneram	800 000	625 000	700 000	725 000	750 000
Ränteutgifter	0	0	0	-401	-2 143
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 14 anslag 1:1	258 059	220 000	188 700	200 301	213 943
Övrig finansiering					

Tabell 11: Verksamhetsinvesteringar (tusental kronor)

	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	121 654	160 000	160 000	160 000	160 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	25 309	102 000	63 000	71 000	50 000
Övriga verksamhetsinvesteringar	12 234	25 000	25 000	25 000	25 000
Summa verksamhetsinvesteringar	159 197	287 000	248 000	256 000	235 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret	159 197	287 000	248 000	256 000	235 000
Summa finansiering	159 197	287 000	248 000	256 000	235 000

Arbetsförmedlingen fick i regleringsbrevet för 2022 i uppdrag att i budgetunderlaget för 2023–2025 göra en redovisning av planeringen för genomförande av investeringar som har påverkan på myndighetens effektivitet. Denna redovisning återfinns i avsnitt 7.1 nedan. Redovisningen av investeringar som överstiger 20 miljoner kronor ingår i tabellen nedan om särskilda verksamhetsinvesteringar och beskrivs mer utförligt i nämnda avsnitt.

Tabell 12: Särskild information om verksamhetsinvesteringar (tusental kronor)

	Totalt	Ack. utfall	2022 Prognos	2023 Beräkn.	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Kundarbete	704 698	264 698	110 000	110 000	110 000	110 000
Fristående aktörer	362 221	82 221	70 000	70 000	70 000	70 000
Tillgänglighet och likvärdig service	74 693	14 693	10 000	10 000	20 000	20 000
Kompetens och kultur	30 000			10 000	10 000	10 000
Synen på myndigheten	30 000			10 000	10 000	10 000
Digitala system och arkitektur	1 027 090	427 090	165 000	145 000	145 000	145 000
Ledning och styrning	65 794	5 794	20 000	20 000	10 000	10 000
Ny lagringslösning Datacenter	20 000		20 000			
Summa utgifter för investeringar	2 314 496	794 496	395 000	375 000	375 000	375 000
Finansiering	0					
Lån i Riksgäldskontoret	878 421	218 421	180 000	160 000	160 000	160 000
Anslag	1 436 075	576 075	215 000	215 000	215 000	215 000
Summa finansiering	2 314 496	794 496	395 000	375 000	375 000	375 000
Varav investeringar i anläggningstillgångar	0					
Datasystem, rättigheter m.m.	858 421	218 421	160 000	160 000	160 000	160 000
Maskiner och inventarier	20 000		20 000			
Övriga verksamhetsinvesteringar	0					
Summa investeringar i anläggningstillgångar	878 421	218 421	180 000	160 000	160 000	160 000

Ny lagringslösning datacenter

Befintlig storagelösning i myndighetens datacenter har nått sin livslängd och kommer bytas ut under 2022.

7.1 Uppdrag avseende investeringar

Arbetsförmedlingen ska på samma sätt som i tidigare budgetunderlag göra en redovisning av planeringen för genomförande av investeringar som har påverkan på myndighetens effektivitet. I myndighetens budgetunderlag för 2023-2025 kvarstår många av de stora digitala satsningarna som redovisats i myndighetens två senaste budgetunderlag.

Under 2021 har Arbetsförmedlingen tagit fram en ny strategisk inriktning Arbetsförmedlingen - *Arbetsmarknadsmyndighet i samtid och framtid*. För att ta sig dit har myndigheten tagit fram en förändringsplan med 7 prioriterade områden och vi har i och med detta valt att koppla våra digitala investeringar till dessa för en bättre sammanhållen uppföljning av alla våra förändringsinitiativ. Redan upparbetade kostnader för investeringar under 2020 och 2021 har kategoriserat som och kommer att kunna följas även i de nya dimensionerna.

I tidigare budgetunderlag har myndigheten signalerat en nedgång av kostnaden för digital utveckling. Utifrån den totala samhällsutvecklingen med fortsatt högt fokus på digitalisering för att klara välfärdsutmaningarna, samt förväntningarna från medborgarna, ser vi att denna inte kommer att minska. Vi ser även att de lagförslag kring den reformerade myndigheten som nu bereds och troligtvis kommer att träda ikraft i slutet av 2022 ökar behovet av digitalisering för att göra informationsdelning mellan olika aktörer transparent, säker och kvalitetssäkrad.

Av nedanstående tabell framgår tidplan och förväntade effekter. Redovisningen av kostnader för initiativen ingår i tabell 12, *Särskild information om verksamhetsinvesteringar*.

Tabell 13: Tidplan och förväntad effekt

Investeringar kopplade till myndighetens beslutade förändringsområden	Tidplan	Förväntad effekt
Kundarbete	2023–2025	Förbättrat resultat Ökad kundnytta
Fristående aktörer	2023–2025	Frigjord tid Förbättrat resultat Bättre regelefterlevnad Ökad kundnytta Nytt externa intressenter
Tillgänglighet och likvärdig service	2023–2025	Ökad kundnytta Ökat förtroende för myndigheten Likvärdighet i stöd och service God tillgänglighet
Kompetens och kultur	2023–2025	Frigjord tid Ökad användarnytta
Synen på myndigheten	2023–2025	Ökat förtroende för myndigheten Förbättrat resultat: Af:s expertkunskap tillgänglig för alla
Digitala system och arkitektur	2023–2025	Frigjord tid Förbättrat resultat Bättre regelefterlevnad
Ledning och styrning	2023–2025	Frigjord tid Ökad användarnytta Bättre regelefterlevnad

Kundarbete

Området innefattar utvecklingsaktiviteter med utgångspunkt i stöd och service till kunden i fokus i linje med Strategin för kundarbetet, Digitalt först.

Fortsatt fokus på att innovativt utveckla och anpassa våra värdeerbjudanden och kundflöden samt våra digitala tjänster för alla kunder. Det digitala erbjudandet ska vidareutvecklas så att vi möter alla våra kunder digitalt först, segmenterat och utifrån deras behov. I de fall där det är nödvändigt, ska kanalbyten vara sömlösa. Genom

våra digitala tjänster upplever våra kunder kontroll, transparens och tydlighet vilket gör att kunderna väljer digitala flöden.

Vi ska också ha ett fortsatt fokus på att utöka självserviceflödena med fler tjänster så att en större del av kundgrupperna arbetsgivare och arbetssökande erbjuds kompletta digitala flöden utan behov av kanalbyten.

Exempel på föreslagna större utvecklingsåtgärder under 2022-2023:

- Helt digital vägledning och matchning
- Etableringsjobb – ny anställningsform för nyanlända och långtidsarbetslösa erbjuds 2022
- Förbättrad och relevant information om arbetssökande – för god och transparent arbetsmarknadsbedömning

Fristående aktörer

Området innefattar aktiviteter för att utveckla samarbete med fristående aktörer i syfte att säkra effektiva tjänster som möter behov på arbetsmarknaden.

Fortsatt fokus på uppbyggnaden av den digitala infrastrukturen för samarbetet med fristående aktörer med generiska flöden för att möjliggöra återanvändning och igenkänning samt stödja handläggningen av ärenden.

Exempel på föreslagna större utvecklingsåtgärder under 2022-2023:

- Delad handlingsplan - kundcentrerad och transparent
- Fortsatt utveckling av tjänster och digitala infrastrukturen för samarbete med fristående aktörer

Tillgänglighet och likvärdig service

Området innefattar aktiviteter för att utveckla likvärdigheten i stöd och service, säkra en god tillgänglighet²⁷ och en väl fungerande regional och lokal samverkan.

Fortsatt fokus på att utveckla våra digitala tjänster i enlighet med myndighetens tillgänglighetsstrategi så att vi erbjuder likvärdig service i de digitala flödena. För att kunna möta kundernas behov behöver fortsatt arbete med segmentering göras.

Kompetens och kultur

Innefattar aktiviteter för att utveckla organisationskulturen och myndighetens kompetensförsörjning i syfte att vara en attraktiv arbetsplats med hög effektivitet.

I förändringen av myndighetens uppdrag och arbetssätt kommer vi att fortsätta utveckla digitala verktyg för att stötta en ökad förändrade arbetssätt och arbetsuppgifter.

---

²⁷ Både utifrån geografiska aspekter och utifrån krav som finns i Förvaltningslagen och Diskrimineringslagen.

Synen på myndigheten

Området innefattar utvecklingsaktiviteter för att nå ökad samsyn om myndighetens uppdrag och roll, samt skapa rätt förväntningar på myndigheten.

I och med reformeringen kommer myndighetens roll att förändras och det kommer att krävas ett aktivt utvecklingsarbete för att stötta denna förändring. Myndigheten ska vara navet i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten där många aktörer är verksamma, ha det samlade ansvaret för kontroll inom området samt tillhandahålla expertkunskap kring arbetsmarknadsfrågor. För att uppnå detta kommer det både krävas utveckling av våra kommunikationskanaler, men också utveckling som till exempel tillgängliggör myndighetens expertkunskap för andra aktörer. Digital samverkan kommer att bli ett fokusområde framåt.

Digitala system och arkitektur

Området innefattar aktiviteter av utveckling av system och digital arkitektur i syfte att förbättra förutsättningarna för det operativa arbetet att nå resultat samt säkra ett effektivt utbyte av information mellan berörda aktörer i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. En del i detta är Arbetsförmedlingens arbete mot fortsatt automation och intelligens i ärendehandläggning och beslutsprocesser. Under 2022 fortsätter myndighetens transformation in i ett ärendeindelad arbetssätt. Fokus 2022 är fortsatt arbete med de beslutsärenden som driver störst volym. Under perioden 2023-2025 kommer resterande beslutsärenden att implementeras. Parallellt under perioden 2023–2025 kommer ytterligare automation och DDI/AI implementeras för ökad effekt och regelefterlevnad.

Utvecklingen av digitala system fokuserar också på den arbetsmarknadspolitiska bedömningen. En träffsäker och enhetlig bedömning av den arbets sökande är centralt för hela myndighetens effektivitet. Att bedömningen enkelt kan upprepas när ny information finns är också centralt. Bedömningen kan användas både för segmentering och som en del i den arbetsmarknadspolitiska bedömningen kopplad till den arbets sökande. Detta är ett kontinuerligt arbete, där insamling av relevant data, både internt och från andra myndigheter och aktörer är centralt.

Myndigheten arbetar också mot utökad automatisering och inbyggd intelligens i kontrollverksamheten, både för arbets sökande, arbetsgivare och fristående aktörer.

Fler exempel på föreslagna större utvecklingsåtgärder:

- Effektiviserad handläggning och modern ärendehantering av programbeslut för tjänsterna Jobb och utvecklingsgarantin (JOB) och Arbetsmarknadsutbildning (AUB)
- Fortsatt utveckling av en öppen digital infrastruktur för arbetsmarknaden med gemensam datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande samt säkra metoder för hantering av individdata

Ledning och styrning

Området innefattar aktiviteter för utvecklad ledning och styrning av både utvecklingsarbete och produktion.

Vi behöver utöka effektivisering av vårt interna myndighetsarbete till exempel genom robotisering, ta vidare arbetet med att skapa fler automatiserade steg i våra interna processer samt integrera AI och verksamhetsinsikter för bättre uppföljning och styrning av vår interna verksamhet.

Exempel på föreslagna större utvecklingsåtgärder under 2022-2023:

Integrerad verksamhetsstyrning

8 Övriga ekonomiska villkor

8.1 Bemyndiganden

Redovisning av bemyndiganderamar för Arbetsförmedlingens åtaganden som medför utgifter under följande budgetår utgår från de medelsbehov som framförs i detta budgetunderlag och framgår av tabellerna nedan. Arbetsförmedlingen föreslår att dessa ramar ska vara indikativa. Arbetsförmedlingen har även utestående åtaganden utan krav på bemyndiganderedovisning. Detta framgår av regleringsbrevet – Övriga bestämmelser.

För upphandlade matchningstjänsterna redovisas åtaganden i förhållande till en prognos över vad som faktiskt kommer att leda till ett infriande.

Tabell 14: Bemyndiganden för anslag 1:3 ap 1, Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser (tusental kronor)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Slutår
	utfall	prognos	beräkn.	beräkn.	beräkn.	beräkn.	
Ingående åtaganden	4 920 000	4 823 000	6 386 000	-	-		
+ Nya åtaganden	4 408 000	5 676 000	4 291 000	-	-		
- Infriade åtaganden	-4 505 000	-4 113 000	-4 948 000	-4 511 000	-1 068 000	-150 000	2032
Utestående åtaganden vid årets slut	4 823 000	6 386 000	5 730 000	-	-		
Tilldelad/ föreslagen bemyndiganderam	14 300 000	6 650 000	7 000 000				

Tabell 15: Bemyndiganden för anslag 1:4 ap 1, Lönebidrag m.m. (tusental kronor)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Slutår
	utfall	prognos	beräkn.	beräkn.	beräkn.	beräkn.	
Ingående åtaganden	11 463 000	10 159 000	10 473 000	-	-		
+ Nya åtaganden	7 806 000	8 579 000	8 918 000	-	-		
- Infriade åtaganden	-9 110 000	-8 238 000	-8 771 000	-9 593 000	-1 549 000	-300 000	2027
Utestående åtaganden vid årets slut	10 159 000	10 473 000	11 442 000	-	-		
Tilldelad/ föreslagen bemyndiganderam	15 000 000	14 000 000	12 000 000				

8.2 Räntekontokredit och anslagskrediter

Arbetsförmedlingen föreslår att räntekontokredit och anslagskrediter ska vara på samma nivå som 2022 för åren 2023 – 2025.